

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2019
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk C
Lærer(e)	Kristian Sandholm Poulsen
Hold	19dac40

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb (genrer og analyse), 33 lektioner
Titel 2	Retorik og argumentation, 23 lektioner
Titel 3	Forløb om nyheder, 18 lektioner
Titel 4	Web 2.0, 9 lektioner

Titel 1	Introforløb (genrer og analyse)
Indhold	<p>Intro til fag + OneNote: kort tekst om faget + skr.øvl. ”Hvem er jeg og hvorfor HF”. Hvad er en genre og hvad forventer vi af en genre? Genretræt. Genreforventning og læseformål klassediskussion og notater i OneNote.</p> <p>Læse teoritekst: Opsamling på tavle ang. de tre fiktionsgenrer: 1) Epik: Novellen er kort med en enstregen handling, har ofte en central begivenhed i centrum, starter in medias res. Romanen er lang med mange personer, har en tydelig begyndelse, midte og slutning. 2) Dramatik: Dramaet kommer i manuskriptform med replikker og regibemærkninger og skal opføres. Det fordeler sig ofte som romanen i tre akter og følger berettermodellen med bl.a. Point of no return og klimaks, 3) Lyrik er ikke episk, og er ofte en kort tekst med brug af billedsprog, der handler om et følelses og sansende jeg. Arbejde med ældre teksteksempler som perspektiv på nutiden: Herunder uddrag af <i>Et dukkehjem</i> og Blixen: ”Ringene” samt Aarestrup: ”Angst”.</p> <p>Novelleanalyse af novellen ”Læreplads”: Personkarakteristik, miljøkarakteristik, sproglige iagttagelser og fortolkning + skriveøvelse: Meddigtende slutning – hvad sker der efter den åbne slutning? Professionsrettet tekstarbejde: samspillet i ”Læreplads” mellem sprog, segmentet, professionen som mekaniker og miljøet.</p> <p>Lyrik-analyse: Bunden form vs. ubunden form, central lyrik vs. brugslyrik. Billedsprog: skaber billeder i hovedet på modtageren og overfører betydning fra billedplan til realplan. Sammenligning (med ordet ”som”, metafor (realplan og billedplan), besjæling/personifikation (noget dødt gøres levende eller menneskeligt)</p> <p>Om drama og berettermodel (værk 1 af 2) + indtaling af Kasper Hoff’s radiodrama <i>Brasilien</i> og opgaver fra Krydsfelt (remediering). Herefter analyse af den indtalte tekst af <i>Brasilien</i> og overvejelser om socialklasse og sprogbrug i teksten (hvem stemmer på Kristeligt Folkeparti? – hvorfor anerkender den ene bror ikke den andens homoseksualitet osv.?) (som værk + professionsrettet tekst).</p> <p>Kortfilmen <i>Tyren</i> (værk 2 af 2). Opgave: Udfyld berettermodellen. P.o.n.R.: Der hvor bonden opgiver projektet med præmietyren. Klimaks: Han provokerer tyren, så den dræber ham.</p> <p>Pensum Andersen, Benny: ”Smil”, fra <i>Den indre bowlerhat</i>, 1964 Blixen, Karen: ”Ringene” i uddrag fra <i>Skæbneanekdoter</i>. 5. udg. Gyldendal, 1998. s. 219 (i samme pdf om litterære genrer som Larsen: <i>Håndbog til DANSK</i>) Guldager, Katrine Marie: ”Roser”, digt fra <i>Styrt</i> Gyldendal 2001 (i OneNote) ”Hvad er en novelle?” fra <i>novelleundervisning.dk</i> (pdf fra nedlagt undervisningsportal) Ibsen, Henrik: <i>Et Dukkehjem</i>, 1879, kort uddrag af manuskript (i pdf med litterære genrer) Jørgensen, C.V.: ”Storbybeduin”, (tekst til rocksang) <i>Vild i varmen</i>, 1977 Langdahl, Berit m.fl.: ”Radiodrama” fra <i>Krydsfelt</i>, s. 308-309 Gyldendal 2014 Larsen, Ole Schultz: ”Litterære genrer”, kap. 3.6 i <i>Håndbog til DANSK</i>, System iBog https://hbdansk.systemtime.dk/index.php?id=172 ”Rose”, opslag i <i>Gyldendals Leksikon P-Å</i>, eksempel på fakta-tekst, s. 149, Gyldendal 2002 (i OneNote)</p>

	<p>Strunge, Michael: "Elskede discodronning" i uddrag, <i>Skriverne</i>. Borgen, 1989 (i pdf med litterære genrer)</p> <p>Aakeson, Kim Fupz: "Læreplads" novelle i <i>Men far – historier om børn og Fædre</i>, Høst 1999 (fra <i>Skriveøvelser til dansk</i>, Systime)</p> <p>Aarestrup, Emil: "Angst", <i>Digte</i>, 1838 (i pdf med litterære genrer)</p> <p>Lyd Hoff, Kasper: <i>Brasilien</i>, radiodrama 2002 Wedel, Daniel: Tilbage til Mars, podcast del 1 af 8, Danmarks Radio: https://www.dr.dk/radio/p3/brun-kartoffel/tilbage-til-mars-1-8</p> <p>Video: "Arene", Clausen, Henrik Bjerregaard, 3D College Denmark & Clausen, (eks. på fiktionskoder) youtube-bruger: TheCGBros, 1. apr. 2016: https://www.youtube.com/watch?v=LXEGH2g3DCo Bille, Julie: <i>Tyren</i>, kortfilm fra Radiator Film ApS, 2003: https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/tyren# <i>DR.dk</i>: "Radiodrama" (video) https://www.dr.dk/skole/dansk/radiodrama/ "Tv-avisen 17. august 1978", (eks. på faktakoder) youtube-bruger: Steen Eiler Jørgensen, 31. jul. 2014: https://www.youtube.com/watch?v=xmcYLFpCeA0</p> <p>Samt lærerens eget materiale i OneNote</p>
Omfang	33 lektioner a 45 min. Normalsider: 84,4
Særlige fokus-punkter	Følgende krav i bekendtgørelsen er mødt: Professionsrettet tekst; Læse, skrive-, tale-, lytte- og samtalestrategier; Reflekterer over sproglige normer i samf. profession og udd.; Udtrykke sig mundtligt, skriftligt og multimodalt i relevant genre, form og situation og reflekterer over egne formidlingsmæssige valg; Ældre tekst, der kan belyse nutiden; 2 værker (<i>Brasilien</i> og <i>Tyren</i>); Filmiske virkemidler; visuelle udtryksformer; Tilgang: Kreativ, fortolkende reproduktion og remediering + Oprettelse af undervisningsportfolio i OneNote
Væsentlige arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom klasseundervisning, elevoplæg, læreroplæg, tekstproduktion, gruppearbejde, CL, klassedialog – alt under inddragelse af forskellige it-værktøjer og dokumentation i elektronisk portfolio.

Titel 2	Retorik og argumentation
Indhold	<p>Intro til appelformer: Patos: Taler til følelserne hos modtager, logos taler om sagen i en logisk sammenhæng, etos taler til modtagerens tillid til afsenders troværdighed. Analyse af Abercrombie & Fitch reklame (visuelt) + socrative om appelformer</p> <p>Læs online om appelformer. Notér OneNote og find eks. online og indsæt + opsamling i plenum (professionsrettede eksempler)</p> <p style="padding-left: 40px;">Patos (følelse - skab følelser hos modtageren for emnet)</p> <p style="padding-left: 40px;">Logos (logik - skab forståelse hos modtageren om emnet)</p> <p style="padding-left: 40px;">Etos (troværdighed - skab tillid til taler hos modtager)</p> <p>Etos og reklamer: Tinder-reklamen: Ukendt pige kigger ind i kamera = Tekstuel etos (skal opbygges i situationen) vs. L'Oreal-reklame med Beyoncé = Kontekstuel etos – ligger i forventningen til Beyoncé som troværdig.</p>

Analyse af Neutral reklame (multimodalt og filmiske virkemidler): Farvesammensætning, klip, voice over, baggrundsmusik og budskab: Køb Neutral (det samme som påstand)

OPGAVE i elektronisk portfolio/digitalt læringsfælleskab (OneNote): Skriv en ansøgning til dit drømmejob og overvej kommunikationssituationen, herunder særligt modtager og sprogbrug – orienter dig først på <https://skrivansoegning.dk/jobansoegninger/> og find inspiration. To og to: Udfyld det retoriske pentagram for kommunikationsformen ”Ansøgning” (professionsrettet).

Det retoriske pentagram:

- Afsender – også kaldet taler: Den som kommunikerer, den med en intention (en hensigt) om at nå en modtager med et budskab (et emne)
- Modtager – idealmodtager og realmodtager: Den som modtager kommunikationen, kan opdeles i idealmodtager (den som afsender har i tankerne, en målgruppe), og en realmodtager (den som man reelt rammer med sit budskab i virkeligheden)
- Emne/indhold: Det som der kommunikeres om, indholdet, budskabet, den grundlæggende påstand
- Omstændighed: den sammenhæng, som der kommunikeres i – kaldes også kontekst, situation, tid, sted, begivenhed, medie
- Sprog/genre: Ordvalg, dvs. afsenderens sproglige og stilistiske valg (valg af billedsprog, sproglige figurer, såsom sammenligninger og metaforer, gentagelser), appellform (logos = fornuft; patos = følelser; etos = troværdighed), taleformål (juridisk = information; politisk = opinion, holdninger; lejlighedstalen = underholdning), genre (tale, roman, digt, tv-udsendelse, opskrift også videre...)

Toulmins argumentationsmodel:

Toulmins argumentationsmodel beskriver alle dele af et argument. Når man vil overbevise nogen om noget, skal man argumentere og her kan modellen være en hjælp. En Påstand er det, man vil overbevise andre om. Belægget er det samme som en god begrundelse. Sammenhængen mellem påstand og belæg kaldes hjemmel - den regel eller grundværdi, der gør, at afsenderen har ”ret” til at bruge belægget sin påstand. Hertil kommer rygdækning (bevis) og styrkemarkør (kraftige udtryk).

ØVELSE: Argumenter og kommunikationsanalyse af læserbrev af Doost, forkvinde for danske studerende (uddannelses- og professionsrettet materiale).

ØVELSE: Argumentér for en påstand, brug appellformer + kollektiv feedback. Omformning til tale, tænk over kropssprog og stemmeføring – opbyg etos. Fælles, mandlig respons ud fra responskort.

ØVELSE: Analyse af politisk tale i tv-serien *Borgen*. Kommunikationssituation i figuren Birgitte Nyborgs tale ifølge det retoriske pentagram, analyse af hendes brug af etos som politiker.

	<p>Pensum – omfang ca. 48,2 ns</p> <p>Doost, Sana M.: ”Stop nu besparelser og invester i vores fremtid”, <i>Politiken</i> 30. okt. 2018: https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art6805181/Stop-nu-besparelser-og-invester-i-vores-fremtid</p> <p>Høvsgaard, Charlotte Bork m.fl.: ”Retorik på nettet” fra <i>Netværker</i>, Systime: https://netvaerker.systime.dk/index.php?id=128</p> <p>Jørgensen, Charlotte: <i>Praktisk argumentation</i> (uddrag om Toulmin), Nyt teknisk forlag 2004 (i OneNote)</p> <p>Paldam, Connie m.fl.: ”Argumentation” fra <i>iDansk</i>, Systime: https://idansk.systime.dk/index.php?id=375</p> <p>Petersen, Jan Aasbjerg: ”Appelformer” fra <i>gymdansk.dk</i>: https://www.gymdansk.dk/appelformer.html#</p> <p>Video:</p> <p>Lassen, Helle J.: Toulmins udvidede argumentationsmodel, youtube-video 3. marts 2014: https://www.youtube.com/watch?v=Y6vGc-9Hx_M&t=0s</p> <p>Neutral: reklame for vaskepulver, 2006, offentliggjort 16. marts 2009 af youtube-brugeren redsoxDK: https://www.youtube.com/watch?v=Zn9cP3lo36M</p> <p>Price, Adam: <i>Borgen</i> 1. afsnit, klip med Birgitte Nyborgs tale, offentliggjort 27. apr. 2016 af brugeren Boglárka Erdei: https://www.youtube.com/watch?v=Y3eLn3JHcjw</p> <p>Studieportalen.dk: ”Etos, patos og logos” – set på Høvsgaard <i>Netværker</i>, Systime: https://netvaerker.systime.dk/index.php?id=128</p> <p>Hertil nogle reklamer, bl.a. for Tinder og L'oreal samt lærerens eget materiale i OneNote</p>
Omfang	23 lektioner a 45 min., normalsider: 58,9
Særlige fokus-punkter	Følgende krav i bekendtgørelsen er mødt: Informationssøgning, digitale fællesskaber (receptivt og produktivt + kritisk tilgang); Professionsrettet; Dokumentarisk materiale; Ikke-fiktive tekster; Visuelle udtryksformer (reklamer og filmiske virkemidler); Diskuterende tekster; Udtrykke sig mundtligt, skriftligt og multimodalt i relevant genre, form og situation og reflekterer over egne formidlingsmæssige valg; Sammenligne og gå i kritisk dialog om andres og egne produkter bl.a. ud fra målgruppe og formål samt sprog og genre; diskuterende tekster; Sprog: Sproglig analyse og vurdering; Retorisk analyse, kommunikation og argumentation; Forløb om udtryksfærdighed. Professionsrettet (skrive ansøgning)
Væsentlige arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom klasseundervisning, elevoplæg, læreroplæg, tekstproduktion, gruppearbejde, CL, klassedialog – alt under inddragelse af forskellige it-værktøjer og dokumentation i elektronisk portfolio.

Titel 3	Forløb om nyheder
Indhold	<p>Information vs opinion: Informationsstof er forpligtet på virkeligheden = det skal være sandt, og helst objektivt fremstillet. Opinion (holdningsstof): er subjektive (personlige) holdninger og er ikke hverken sandt eller falsk. Opinion indeholder en påstand, man vil overbevise om.</p> <p>Nyhedstrekanten og det grafiske layout: Øverst står det vigtigste/konklusionen, nyhedstrekanten er bygget op efter princippet om faldende vigtighed. Redaktøren kan altid skære artiklen fra bunden, da detaljerne står her. Svaret på <i>hvem, hvad, hvor</i> og</p>

hvornår står altid i rubrik og manchete/underrubrik. *Hvordan* og *hvorfor* kommer i løbet af brødteksten. Blikfang: billede, fremhævet citat osv.

Nyhedskriterier/AVISK: *Aktualitet*, dvs. noget der er oppe i tiden., sker nu og her. *Vesentlighed*, dvs. noget der har grundlæggende betydning eller konsekvens for mange mennesker. *Identifikation*, dvs. noget som læseren kan genkende sig selv i. *Sensation*, dvs. noget der fascinerer eller chokerer. Ex: ”Mand bider hund”. *Konflikt*, dvs. nogen er modstandere.

Lave og høre mundtlige oplæg med PowerPoint emnet. Giv konkrete eksempler fra dagspressens artikler på brug af nyhedskriterier.

Avisens stofområder (*Håndbog til dansk*). Foruden information og opinion findes der også fortællende journalistik, som bruger en mere episk form. Stofområder, eks: Indland, udland, politik, kultur, sport, navne (petit/sladder) osv., **Avistyper:** Omnibus (for alle, om alt, Politiken og Jyllands-Posten), lokalaviser (mange stofområder, men altid lokalt – Herning Folkeblad), nicheaviser – har få stofområder, fx politik eller kultur (Dagbladet Information, Børsen, Kristeligt Dagblad).

:Målgrupper Aviserne kan deles op ifølge det politiske spektrum. Højre- og venstre-vælgere vil vælge forskellige aviser. Politiken og Information er primært venstreorienterede (røde), mens Jyllands-Posten og Berlingske og Børsen er borgerlige (blå).

Afsluttende øvelser: analyse af avisartikler, forskel på nyhedsartikel og lederartikel. Skriveøvelse: Interview hinanden om en begivenhed – skriv nyhedsartikel bygget op efter nyhedstrekanten.

Pensum – omfang ca. 36,4 ns

Langdahl, Berit m.fl.: ”Avisens genrer” *Krydsfelt*, s. 289-293 (uddrag), Gyldendal 2010

Larsen, Ole Schultz: ”Stofområder og avistyper” i *Håndbog til DANSK*, Systime:

<https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=218>

”Nyhedskriterier” fra *Mediehandbogen*, fra Avisen i undervisningen:

<https://aiu.dk/mediehandbogen/journalistik/nyhedskriterier/>

Olsson, Henning og Poulsen, Henrik: ”De fem nyhedskriterier” s. 44-55 (samt ill.nr. 24 til avisens layout s. 95) i *Ryd forsiden*, Dansk lærerforening, 2004

Artikler

Bæksgaard, Anders: ”Klimainitiativer på stribe blev skrottet under slutforhandlinger”, *Politiken* 4. dec. 2019

Hvass, Jesper: ”Trods løfter vil nye skatter og afgifter ramme de fleste danskere”, *Jyllands-Posten* 4. dec. 2019

Jyllands-Posten: ”Rå, rød magt”, leder om finansloven, 4. dec. 2019

Olsen, Jakob Busk: ”Korrespondent: Kaos i gaderne ved besat universitet i Hongkong”, *DR*: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/korrespondent-kaos-i-gaderne-ved-besat-universitet-i-hongkong>

Politiken: ”Godt begyndt”, leder om finansloven, 4. dec. 2019

Sommerand, Malthe: ”Vandmasser og overflod af turister: Indbyggertallet mere end halveret i pressede Venedig”, *DR*: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/vandmasser-og-overflod-af-turister-indbyggertallet-mere-end-halveret-i-pressede>

	Hertil en række dagsaktuelle artikler og andet som analyseobjekter i undervisningen og lærerens materiale i OneNote
Omfang	18 lektioner a 45 min., normalsider: 46,1
Særlige fokus-punkter	Følgende krav i bekendtgørelsen er mødt: Dokumentarisk materiale og ikke-fiktive tekster; Nyheder; Vurdering af mediers brug i sociale og kulturelle sammenhænge; Produktion af medieudtryk i sociale sammenhænge; tekster fra sociale medier; Reflekterer over sproglige normer i samf. profession og udd.; Udtrykke sig mundtligt, skriftligt og multimodalt i relevant genre, form og situation og reflekterer over egne formidlingsmæssige valg
Væsentlige arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom klasseundervisning, elevoplæg, læreroplæg, tekstproduktion, gruppearbejde, CL, klassedialog – alt under inddragelse af forskellige it-værktøjer og dokumentation i elektronisk portfolio.

Titel 4	Web 2.0
Indhold	<p>Web 2.0 er et udtryk for et internet af primært brugergenereret indhold på fx sociale medier og blogs. Alle kan bidrage og udgive indhold på web 2.0. Typiske portaler til formålet: Facebook, LinkedIn, Instagram, Twitter, Tumblr, Wikipedia, Wordpress.</p> <p>Sociale medier og politisk kommunikation: Undersøg på nettet hvem følgende politikere er, og hvad de står for: Pernille Skipper og Pernille Vermund. Kritisk informationssøgning + kildekritik: Er der forskel på sprogbrug på forskellige sider? Hvilke internetsider kan man bedst stole på og hvorfor? På Facebook: Læs debattråd på opslag fra hhv. Pernille Skipper og Pernille Vermund. Notér overvejelser om kommunikationssituationen. Overvej til sidst hvordan sprogbrug på sociale medier fungerer.</p> <p>Selviscenesættelse: Undersøg digteren Caspar Erics online tilstedeværelser og hans blog. Hvordan kommunikerer og selviscenesætter forfatteren sig på web 2.0? Multimodalt. Digtoplæsning fra <i>Nike</i>.</p> <p>Undersøg din egen facebook-side og afgør, om du har forsøgt at iscenesætte dig selv.</p> <p>Pensum – omfang ca. 18,9 ns Eric, Casper: <i>Dage i vores liv</i>, blog: https://dageivoresliv.tumblr.com/ Madsen, Karina Søby: ”Web 2.0”, fra <i>Faktalink.dk</i>, iBureauet/Dagbladet Information (opdateret af Anthon Andersen, juni 2015): https://faktalink.dk/titelliste/web-2.0 Lyrikporten – 28 danske digtere: ”Caspar Eric læser op”, oplæsning af <i>Nike</i>, Gyldendal 2015: http://28danskedigtere.gyldendal.dk/#show/fb5b71d3-7872-480e-9e0e-c320841fd336/active/1d948955-17db-48d8-93bd-bb593552ee80</p> <p>Hertil facebook.com, profilerne på Pernille Skipper og Pernille Vermund: https://www.facebook.com/pernille.skipper.5/ og https://www.facebook.com/people/Pernille-Vermund/740127218</p> <p>Samt lærerens materiale i OneNote.</p>

Omfang	9 lektioner a 45 min. normalsider: 23,0
Særlige fokus-punkter	Følgende krav i bekendtgørelsen er mødt: Litteratur fra de sidste 5 år; Tilgang: Kreativ, fortolkende reproduktion og remediering; Reflekterer over sproglige normer i samf. IT: Informationsøgning, digitale fællesskaber (receptivt og produktivt + kritisk tilgang); Multimodalitet; Retorisk analyse, kommunikation og argumentation; Vurdering af mediers brug i sociale og kulturelle sammenhænge; Produktion af medieudtryk i sociale sammenhænge;
Væsentlige arbejdsformer	Diverse arbejdsformer, såsom klasseundervisning, elevoplæg, læreroplæg, tekstproduktion, gruppearbejde, CL, klassedialog – alt under inddragelse af forskellige it-værktøjer og dokumentation i elektronisk portfolio.